

3.4.2006

VALTION IT -JOHTORYHMÄ

Osallistujat

Turunen, Juhani	alivaltiosihteeri	valtiovarainministeriö	Puheenjohtaja
Volanen, Risto	valtiosihteeri	valtioneuvoston kanslia	poissa
Viljanen, Ritva	kansliapäällikkö	sisäasiainministeriö	
Haukirauma, Heikki	tietohallintojohtaja	työministeriö	poissa
Linna, Markku	kansliapäällikkö	opetusministeriö	
Hautojärvi, Sirkka	kansliapäällikkö	ympäristöministeriö	poissa
Soini, Kristiina	johtaja	Ilmatieteen laitos	
Koli, Markku	operaatiopäällikkö	Pääsikunta	poissa
Karjalainen, Jorma	ylivohtaja	valtiovarainministeriö	
Honka, Leena	valtion IT -johtaja	valtiovarainministeriö	
Terho Arja	neuvotteleva virkamies	valtiovarainministeriö	sihteeri

Aika Tiistaina 7.3. 2006 klo 13

Paikka CSC Tieteen tietotekniikan keskus, Keilaranta 14, Keilaniemi, Espoo

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja kiitti tietopalvelujohtaja Klaus Lindbergiä mahdollisuudesta tulla tutustumaan CSC tieteen tietotekniikan keskuksen.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

Pöytäkirja löytyy osoitteesta:

http://www.hare.vn.fi/upload/Asiakirjat/11289/86384_ValtIT2006pk2_liitteinen.pdf

3 CSC:n edustajan puheenvuoro, tietopalvelujohtaja Klaus Lindberg

Klaus Lindberg esitteli CSC:n toimintaa liitteenä olevin kalvoin.

Puheenjohtaja toivoi pohdittavan, missä määrin yliopistoille ja korkeakouluille tuttua yhteistyöfoorumia voitaisiin käyttää muidenkin yhteisten palvelujen kotipaikkana.

4 Tilannekatsaus, Leena Honka

Leena Honka esitti valtion IT- toiminnan uudistamisen tilannekatsauksen, joka on liitteenä.

5 IT- strategian luonnokseen tulleet lausunnot, Arja Terho

Lausunnot löytyvät osoitteesta:

http://www.hare.vn.fi/mAsiakirjojenSelailu.asp?h_iID=11289&tVNo=4&sTyp=Selaus

Arja Terho esitteli valtion IT- strategialuonnokseen tulleita lausuntoja liitteenä olevin kalvoin.

Ministeriöiden suhtautuminen strategiaan linjauksiin oli pääsääntöisesti positiivinen. Hankkeiden runsas määrä nähtiin suurena ja riskinä pelättiin, että kehittämishankkeiden

id

resursointi jää työmäärään nähden vähäiseksi, eikä hankkeita pystytä toteuttamaan. Sovittiin, että nostetaan muutama hanke, joissa edetään ja siirretään joitakin eteenpäin. Mahdollisesti eteenpäin siirrettäviksi hankkeiksi nimettiin sähköposti ja kalenteri sekä dokumentinhallinta.

Useissa lausunnoissa oli myös todettu strategiasta puuttuvan linkin toimintojen ja tuottavuuteen kehittämiseen. Sovittiin, että strategiassa korostetaan strategian toteuttamisen luovan yhtenäisellä ja yhteentoimivalla tietohallinnolla edellytyksiä toiminnan ja tuottavuuden kehittämiseksi, mutta onnistumisen edellyttävän hallinnonaloilta vahvaa panostusta asiakaslähtöisen palvelujen ja hallinnon sisäisten prosessien kehittämisessä.

Sovittiin tekstiin lisättävien kommenttien avointen standardien suosimisesta ja avoimen lähdekoodin ratkaisujen huomioimisesta vaihtoehtoina tietojärjestelmäratkaisuja tehtäessä.

EU:n yhteisten tietojärjestelmien merkityksen ja yhteisen arkkitehtuurityön todettiin lausunnoissa näkyvän liian heikosti strategiassa. Tätä näkökulmaa tullaan huomioimaan vahvemmin varsinaisessa arkkitehtuurityössä.

Lausunnoissa pidettiin ongelmallisena sitä, miten määritellään poikkialueiden prosessien omistajat. Johtoryhmä totesi, että tämä asia on käytännössä ratkaistava, mutta siihen ei todettu olevan tarvetta ottaa kantaa strategiassa.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen nähtiin lausunnoissa elintärkeänä toimeenpanon onnistumisen kannalta. Johtoryhmä totesi, että virastoilla ja laitoksilla on tässä tärkeä tehtävä.

Perusrekisterien käyttöön, hallintaan ja tietojen hinnoitteluun toivottiin strategiassa vahvempaa kannanottoa. Sovittiin, että tästä asiasta keskustellaan seuraavassa johtoryhmän kokouksessa.

Sovittiin, että strategiaa muokataan lausuntojen ja kokouksessa käydyn keskustelun mukaisesti. Muokattua strategiaa käsitellään seuraavassa IT-johtoryhmän kokouksessa.

Päätettiin, että sovittujen kärkihankkeiden esitutkimukset voidaan aloittaa jo ennen IT-strategian lopullista hyväksymistä, sillä niistä syntyvät tarkemmat tiedot hankkeiden kustannuksista ja hyödyistä ovat tarpeen hankkeita toimintasuunnitelmaan priorisoitaessa.

6 Kärkihankkeiden karkeat kustannusarviot, Leena Honka

Leena Honka jakoi ensimmäiset karkeat arviot kärkihankkeiden kustannusarvioiksi.

7 Seuraavat kokoukset

- 6.4.2006 klo 14,
- 15.5. klo 14 ja
- 14.6. klo 14.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen ja kiitti osallistujia.

Jakelu: Osallistujat, Valtioneuvoston hankerekisteri HARE

VALTION IT-TOIMINNAN UUDISTAMISEN TILANNERAPORTTI 7.3.2006

Valtion IT-toiminnan organisaatio

Valtion IT-toiminnan johtamisyksikön henkilöstön määrä on 12 henkilöä. Uusia henkilöitä (noin 10 henkilöä) pyritään saamaan yksikköön hallinnonaloilta kevään 2006 aikana kärkihankkeiden vetäjiksi tai asiantuntijoiksi.

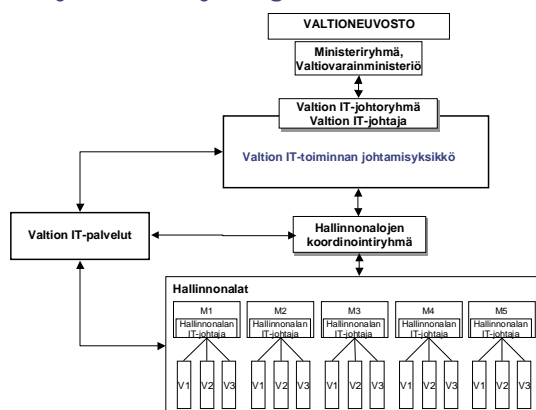
Valtion IT-johtoryhmä ja valtion IT-koordinoitiryhmän ovat kokoontuneet säännöllisesti.

Hallinnonalojen sisäinen koordinointi on kunkin hallinnonalan vastuulla. Kaikilla hallinnonaloilla ei vielä ole organisoitu koordinoitiryhmää.

Valtion IT-palvelut –yksikön toiminnan suunnittelu tehdään vuoden 2006 aikana.

Valtion IT-toiminnan johtamis- ja organisaatiomalli

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

6

ValtIT; lainsäädäntö -osahanke

Tietohallintolain valmisteluun keskittyvä työryhmä on sopeuttanut työryhtiään IT-strategian ja sen toimintasuunnitelman valmistusaikataulun mukaiseksi, jotta lakiin ja sen perusteluihin saataisiin mukaan toimintasuunnitelmaan sisältyvät yhteiset palvelut. Työryhmä on saanut lisäaikaa maaliskuun 2006 loppuun. Työryhmä esittää raporttinsa IT-johtoryhmän seuraavassa kokouksessa 6.4.2006.

Osahankkeen vetäjänä toimii Heikki Joustie (VM).

ValtIT; talousohjaus -osahanke

IT-toiminnan talousohjaukseen liittyvä työryhmä on saanut työnsä valmiiksi. Raportti on käsitelty IT-johtoryhmän kokouksessa 15.2.2006. Raportti on lähdessä lausunnolle hallinnonaloille. IT-hankelomake on sisällytetty vuoden 2007 budjetiohjeisiin.

Osahankkeen vetäjänä toimi Helena Tarkka (VM).

IT-strategia ja toimintasuunnitelma –2011

Valtionhallinnon IT-strategia on ollut lausuntokierroksella hallinnonaloilla (palautuspäivä 15.2.). Lausuntoyhteenveto on tehty.

Alustavat kustannusarviot kärkihankkeista on tehty. Vuosikustannustaso vaihtelee 1% - 4%:n välillä valtionhallinnon IT-toiminnan kokonaiskustannuksista (588 mEUR vuonna 2004).

IT-strategiaa on esitelty IT-johtoryhmän lisäksi kansliapäällikkökokouksessa ja VM:n johtoryhmässä. Maaliskuussa on käsitelty HALKEssa ja TYK:n ministeriryhmässä. Lisäksi sen viimeistä versiota on esitelty vuoden 2006 alussa koko valtionhallinnon tietohallintohenkilöstölle (noin 150 hlöä) ja IT-palvelutoimittajille (160 hlöä).

Kärkihankkeisiin liittyvät esitutkimukset aloitetaan huhti-kesäkuussa 2006.

Kärkihankkeisiin pyritään palkkaamaan vetäjät maaliskuun huhtikuun aikana. Henkilöiden saamiseksi on lähetetty helmikuussa kirje hallinnonaloille tiedotettavaksi IT-henkilöstölle. Hakemuksia on tullut noin 30 kpl. Lisäksi hankkeisiin tarvitaan osallistujiksi hallinnonalojen asiantuntijoita ja ulkopuolisia konsultteja.

Lopulliset päätökset kärkihankkeiden käynnistämisestä, priorisoinnista ja resursoinnista tulisi tehdä maaliskuun huhtikuussa 2006 tai kärkihankkeiden esitutkimusten jälkeen loppuvuodesta.

KuntaIT-yhteistyö

Ensimmäinen KuntaIT- ja ValtionIT- toimintojen yhteistyökokous pidettiin SM:n ja VM:n kesken 2.3.2006.

Tieteen tietotekniikan keskus CSC

Klaus Lindberg/Kimmo Koski
7.3.2006

CSC lyhyesti

Valtion 100 %:een
omistukseen 1997

Voittoa
tavoittelematon
toimintaperiaate

CSC organisoitu
osakeyhtiöksi,
CSC-Scientific
Computing Ltd. in
1993

Perustettu Univac
1108 -tietokoneen
tukikeskukseksi
vuonna 1971

Liikevaihto 15 M€
ja 150 työntekijää
vuonna 2005

Sijainnut
Keilaniemessä,
Espoossa
maaliskuusta 2005

Ensimmäinen
superkone,
Cray X-MP/EA 416
hankittiin 1989

Funet-projekti alkoi
vuonna 1984

TOIMINTA-AJATUS:

CSC osana kansallista tutkimusjärjestelmää
kehittää ja tarjoaa korkeatasoisia
tietotekniikkapalveluja

VISIO 2012:

CSC –keskeinen tieteen tietotekniikan osaaja
Euroopan tutkimusjärjestelmässä

CSC:n johtaminen

TOIMITUSJOHTAJA

Kimmo Koski

JOHTORYHMÄ

Kimmo Koski, Toimitusjohtaja
Juhani Käpyaho, Varatoimitusjohtaja
Juha Haataja, Tieteellinen johtaja
Janne Kanner, Teknologiajohtaja
Klaus Lindberg, Johtaja, Ohjelmistotuki
Leif Laaksonen, Johtaja, Asiakastuki
Jari Rajala, Johtaja, Hallinto
Tuija Raaska, Päällikkö Asiakassuhteet

HALLITUS

Markku Mattila (pj), Johtaja, Opetusministeriö
Kari-Pekka Estola, Johtaja, Nokia RC
Outi Krause, Vararehtori, Teknillinen korkeakoulu
Taina Pihlajaniemi, Prof, Oulun yliopisto
Pentti Rauhala, Rehtori, Ammattikorkeakoulu Laurea
Marja-Liisa Riekkola, Prof, Helsingin Yliopisto
Pekka Silvennoinen, Toimialajohtaja, VTT

TIETEELLISET NEUVONANTAJAT

Gunnar von Heijne, Prof, Tukholman yliopisto
Karsten Jacobsen, Prof, Tanskan teknillinen yliopisto
Markku Kulmala Prof, Helsingin yliopisto
Heikki Mannila Akatemiaprof, Helsingin yliopisto

Palvelualueet

Funet palvelut

Laskenta-
palvelut

Sovellusten
käyttöpalvelut

Tiede- ja
opetushallinnon
IT-palvelut

Tieteen
tietotekniikan
asiantuntija-
palvelut

Tieteellisen laskennan monitieteellinen ja monialainen asiantuntijuus

Funet - Finnish University and research NETwork

Kansainvälisesti huippuluokkaa olevat edistyneet palvelut tutkijayhteisölle

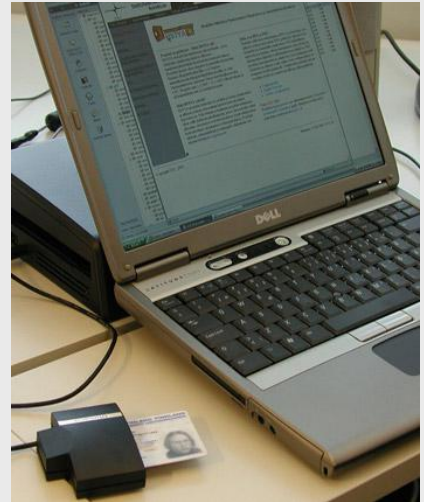
- Asiakasorganisaatioita **85** : kaikki korkeakoulut (50), useiden ministeriöiden alaisia tutkimuslaitoksia ja korkeampaa opetusta lähellä olevia organisaatioita (35)
- Yli **350 000** käyttäjä
- Funet-runkovekon liityntä **20** kaupungissa
- Asiakkaiden toimipisteitä yli **100** paikkakunnalla
- Uusi palveluita: korkeakoulujen yhteinen käyttäjähallinto (HAKA), uusi internetprotokolla (IPv6), opetuksen ja tutkimuksen kuituinfrastruktuuri suunnitteilla
- Kansainvälinen yhteys pohjoismaisen yhteistyön, NORDUnetin, kautta
- Jäsenorganisaation liityntä 1 Gbps

Korkeakoulujen yhteinen käyttäjätunnistus ja identiteetin hallinta tärkeä osa sähköisen asioinnin kehittämistä

1971-2006
CSC
35 VUOTTA
35TH ANNIVERSARY

- Ø **HAKA-infrastruktuuri on Suomen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteinen käyttäjätunnistusjärjestelmä**
- Ø **Käyttäjähallinto on ne toimenpiteet ja mekanismit, joilla organisaatio pitää kirjaa tietojärjestelmiensä käyttäjistä ja heidän käyttöoikeuksistaan (mm. käyttäjätunnukset, salasanat ja käyttöoikeudet).**
- Ø **Käyttäjähallinto korkeakouluissa koostuu kahdesta osasta**
  - korkeakoulun sisäinen käyttäjähallinto (sis. henkilökunnan ja opiskelijoiden identiteetin hallinnan)
  - korkeakoulurajat ylittävä käyttäjätunnistus
- Ø **CSC toimii HAKA-infrastruktuurin operaattorina ja toiminnan koordinaattorina**
- Ø **Yli 100 000 käyttäjää**
  - N. 70 % yliopistokäyttäjistä jo HAKA-sopimuksen piirissä
- Ø **Tekniikkana Internet2:ssa kehitetty Shibboleth**

Kansainvälisyys

1971-2006
CSC
35 VUOTTA
35TH ANNIVERSARY

Kansallisen yhteistyön haasteet

- Ø **Osaamiskeskittymät ja infrastruktuuristrategia (VTTN, kesäkuu 2006)**
  - CSC:llä vahva rooli kansallisissa tutkimuksen ja tieteellisen laskennan infrastruktuureissa
- Ø **Korkeakoulujen rooli uusien tietoteknisten palveluiden tuottajana**
  - CSC osaamisen siirtäjänä tietoyhteiskuntaan (mm. ValtIT-yhteistyö)
- Ø **Kansainvälinen kilpailukyky ja EU:n 7. puiteohjelma**
  - CSC on merkittävä toimija yhteistyön rakentaja pohjoismaisiin ja eurooppalaisiin tieteen infrastruktuureihin
- Ø **Akateemisen ympäristön ja elinkeinoelämän / yritysten yhteistyömallit (esimerkiksi Dimes ry.)**
  - CSC osaamisen siirtäjänä elinkeinoelämään

Valtionhallinnon IT- strategialuonnos Lausuntokierroksen yhteenveto, ministeriöt

Arja Terho
7.3.2006

VALTIOVARAINMINISTERIO

Kokonaisarviot strategiasta

- 10 ministeriötä pitää strategiaa oikeansuuntaisena
- huoli strategian toteuttamisen riittävästä resursoinnista mainitaan monissa lausunnoissa
- UM kyseenalaistaa valitun etenemistavan
- PLM toteaa strategian muodostavan hyvän perustan, mutta ehdottaa strategiaa kehitettävän vielä ainakin toisen lausuntokierroksen avulla
- OPM korostaa yliopistojen toiminnan erilaisuutta verrattuna hallintoviranomaisiin, mutta toteaa yhteistä olevan hallinnon perustoimintojen alueella

VALTIOVARAINMINISTERIO

IT- toiminta osana toimintojen kehittämistä

- useissa lausunnoissa pidetään IT- strategialuonnoksen puutteena kytkentää toiminnan kehittämiseen
  - IT- strategia ei saa olla toiminnan kehittämisestä irrallinen linjaus
  - ydin- ja tukitoimintojen kehittämisen tulisi ohjata IT- ratkaisuja eikä päinvastoin
  - yhtymäkohta siihen, mitä toiminnallisia muutoksia IT- strategia tukee, puuttuu
  - IT- strategia painottuu IT- järjestelmiin ja menetelmiin, prosessit ja IT- integrointi jää vähemmälle
  - toimintatapojen ja -prosessien kehittämisen puuttuminen on heikkous, voisiko tähän löytyä keskitettyä tukea
  - IT- strategiassa tulee ilmetä näkemys hallinnon kokonaiskehittämisestä

VALTIOVARAINMINISTERIO

Yleiset arviot tavoitetilasta

- useimmat pitävät tavoitetilaa kannatettavana, joskin vaativana
- varaumia:
  - keskitettyjen järjestelmien riskeihin tulee varautua jo alusta lähtien
  - tavoitetila on liian myönteinen suhteessa resursseihin ja käytännön keinoihin
  - tavoitetilassa pieniä ja suuria tavoitteita, eikä siitä synny selkeää kokonaisuutta
  - tavoitetila on ihanne, jota tuskin saavutetaan. Voisi olla parempi tiivistää ja priorisoida tavoitekokonaisuutta mitattavissa oleviksi strategian toteutumisen seurantakohteiksi
  - tavoitteiden saavuttamiseksi pitäisi uudistaa palvelumalleja ja virtaviivaistaa palveluprosesseja
  - palvelujen tarjonnan kehittäminen on esitetty liian suppeasti
  - tulisi korostaa, että palvelujen sisältö on perustoiminnasta vastaavien vastuulla ja edellyttää toimintaprosessien

VALTIOVARAINMINISTERIO

Yleiset arviot kehittämisohjelmista ja kärkihankkeista

- kehittämisohjelmat ja kärkihankkeet oikeansuuntaiset
- varauksia:
  - kehittämisohjelmilla ja aikatauluilla oltava sellainen sitovuus, että virastot voivat luottaa niiden tuottamiin palveluihin ja lopettaa päällekkäiset hankkeensa
  - hankkeet ovat liian erillään toisistaan
  - vaarana on, että yritetään tehdä liian monia asioita samanaikaisesti ja liian nopeasti
  - kehittämisohjelmat on pidettävä joustavina, jotta ne saadaan vastaamaan kehittyviä tarpeita
  - aikataulut ovat tiukat ja asettavat vaatimuksia toteutuksen resursointiin ja henkilöstön sitoutumiseen
  - tietohallinnossa edetään välivaiheesta välivaiheeseen niin, että jokaisessa vaiheessa on varmistettava toimivat ratkaisut
  - ohjelmien läpivienti edellyttää hankehallintaan ja hankesalkun hallintaan panostamista

Strategian toteuttamiskelpoisuus

- useissa lausunnoissa todetaan kärkihankkeita olevan liian paljon niin, että virastot eivät pysty omien hankkeidensa ohella viemään läpi yhteisiin palveluihin siirtymistä vaarantamatta toimintojen jatkuvuutta
- osa hallinnonaloista on toteuttanut hiljattain tai on juuri tekemässä hallinnonala-kohtaisia ratkaisuja esitetyille kehittämisalueille ja näkee mahdolliseksi siirtyä yhteisiin palveluihin vasta kun järjestelmien elinkaari on loppumassa

Yhteentoimivuuden kehittämisohjelma (arkkitehtuurit ja menetelmät)

- arkkitehtuurien ja rajapintojen kehittämistä sekä sanastotyötä pidettiin lausunnoissa tärkeimpänä kehittämiskohteena
  - ydintoiminnan tietojärjestelmien osalta yhteiseen arkkitehtuurin esitti yksi ministeriö epäilyjä
  - EU:n yhteisten tietojärjestelmien vaikutusta arkkitehtuuriin tulisi käsitellä laajemmin
  - sovelluskehityksen (räätälöidyt järjestelmät) todetaan olevan kriisissä ja ratkaisuna nähdään vahvaan arkkitehtuuriin perustuva järjestelmäkehityksen menetelmien kehittäminen
  - avointen standardien käyttöä tulisi korostaa
  - strategiassa tulisi ottaa kantaa avoimen lähdekoodin järjestelmien käyttöön

Asiakaslähtöiset sähköiset palvelut - kehittämisohjelma

- asiakaskesteisten palvelujen toteutumisen ajoittumista vasta ensi vuosikymmenellä pidetään liian myöhäisenä
- ongelmana nähdään yli hallinnonalarajojen kulkevat prosessit. Strategiassa ei määritellä miten ja kuka toteuttaa nämä palveluprosessit, kun vastuu on hallinnonaloilla.
- asiakkaalle tarjottavien palveluiden todetaan olevan vain osa sähköisen hallinnon kokonaisuutta, taustalle tarvitaan koko asiakäsittelyprosessin kattava arkkitehtuuri
- palveluiden järjestämissä ei saa unohtaa erilaisia asiakasryhmiä (esim. vanhukset ja vammaiset) ja palveluita tulee olla tarjolla sellaisillekin kansalaisille, jotka eivät käytä verkkopalveluita
- kehittämisessä on huomioitava koko toimintoketju, jotta palvelukomponentit osataan toteuttaa oikeassa järjestyksessä, niin että saadaan toimiva palvelukokonaisuus
- kehittämisessä on huomioitava sekä valtion että kuntien palvelut ja yhteispalvelupisteitä on kehitettävä sähköiseksi yhteispalveluksi
- palveluiden yhtenäisyyttä ei pidetä tarpeellisenä ulkonäön osalta, toiminnallisen yhtenäisyyden katsotaan riittävän
- asiakaspalvelun todetaan edellyttävän palvelujärjestelmien käyttäjäliittymien merkittävää kehittämispanosta. Tämä laadullinen tavoite puuttuu strategiasta.
- SM esittää, että VRK:n hahmottelemaa Gateway- palvelua voitaisiin toteuttaa julkishallinnossa yhtenä kokonaisuutena ja että VRK voisi olla keskeisesti mukana sähköisen asiainnin kehittämishankkeissa

Yhteiset perustietotekniikkapalvelut - kehittämisohjelma

- yhteisten perustietotekniikkapalvelujen kautta nähdään saavutettavan säästöjä koko valtionhallinnossa
- yhtenäisten perustietotekniikkapalvelujen linjausta pidetään merkittävänä, mutta sitä ei tulisi nostaa liian hallitsevaan asemaan
- yhteisen turvallisen tietoliikenneverkon toteutusta pidetään tärkeänä ja toivotaan, että tietoliikenteen kehittämistä voitaisiin selvittää kokonaisuutena
- puhelin- ja tietoliikennetkaisuja ehdotetaan riskien vähentämiseksi pidettävän erillisinä
- yhteisiä palveluita toteutettaessa pidetään lähtökohtana markkinaehtoisuutta ja toivotaan vältettävän valtionhallinnon monopolisoituja ratkaisuja
- moitteettomasti toimivan FUNET- verkon järjestelyä ei tule heikentää
- Secnet- hankkeen päällekkäisyydet ja ristiriitaisuudet on vältettävä
- yhden toimittajan monopoliasemaan päätymistä on pyrittävä välttämään ratkaisujen avoimuudella ja avoimen lähdekoodin ratkaisujen vaihtoehdoilla
- yhtenäisten tunnistamisratkaisujen sekä virkamiesten että kansalaisten ja yritysten osalta toivotaan olevan priorisoineissa etusijalla
- sähköposti-hanketta ei juuri kommentoida, paitsi OPM, joka sijoittaa sähköpostin ja käyttäjätuen yliopistokohtaisiin substanssijärjestelmiin

Tietoturvallisuus ja varautuminen - kehittämisohjelma

- useissa lausunnoissa korostetaan, että tietoturvasuuteen ja erityisesti elintärkeiden toimintojen varmistamiseen kaikissa olosuhteissa on panostettava kaikissa eri kehittämisohjelman ratkaisuisa
- tietoturvasuuden kehittämisohjelman pikaista toteuttamista edellytetään, sillä valtionhallinnon eri toimijoiden tietoturvan toteuttamisen tasot vaihtelevat
- tietoturvasuuden todetaan IT- strategiassa esitetyn vain teknisenä asiana. Toimintaprosessien, henkilöstöturvasuuden ja itse tiedon turvaamisen näkökulman todetaan puuttuvan.
- tietoturvan toteuttamista toivotaan tuettavan yhteisesti organisoidulla asiantuntija- ja auditointipalvelulla

Yhteiset tietojärjestelmät - kehittämisohjelma

- talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien yhtenäistämistä pidetään yleisesti tarpeellisena, joskin
  - tarpeiden katsotaan eroavan joiltain osin
  - osa virastoista on uusinnut järjestelmät hiljattain
  - uuden palkkajärjestelmän katsotaan johtava erilaisiin järjestelmiin henkilöstöhallinnossa
- yhteistä dokumentoinnihallinnan järjestelmän toteuttamismahdollisuutta, tarpeellisuutta ja kustannustehokkuutta toivotaan vielä selvitettävän
- yhteisten arkistointiratkaisujen koetaan myös vaativan lisäselvitystä
- muutamat virastot toivoisivat yhteisen toiminnanohjausjärjestelmän (ERP, enterprise resource planning) hankintaa
- yhteisten tietojärjestelmien käyttöönoton tuki koetaan nykyisellään riittämättömäksi ja sitä tulisi vahvistaa

Ohjaus ja organisointi

- organisaatiomalli nähdään moniportaisena ja asioiden käsittelyä hidastavana sekä vastuultaan epäselvänä. Koordinointivastuu on sekä valtion IT- toiminnan johtamisyksiköllä että vastuuministeriöllä
- strategia edellyttää, että IT- koordinaatioryhmän jäsenillä on edellytykset edistää omalla hallinnonalallaan yhteisten linjausten soveltamista
- IT- palveluyksikön rooli ja tehtävät nähdään strategiassa epämääräisenä. Yksikön toimintaa ja asemaa ei ole kuvattu.
- Esitetään harkittavaksi, onko ainoastaan yhden palveluyksikön perustaminen järkevää.
- VAHTI- ryhmää vastaavien muiden erityisryhmien tarve nähdään ilmeisenä ja ne tulisi kuvata yhtenä kokonaisuutena.

Henkilöstö ja osaaminen

- henkilöstön osaamisen kehittämisen tarpeen nähdään olevan suuren ja jatkuvan eikä siihen ole strategiassa kiinnitetty riittävästi huomiota
- osaamista tulisi kehittää erityisesti ostopalvelujen hankintaan ja laadun valvontaan
- kehittämisohjelman vaikutuksia IT- henkilöstön rakenteeseen on strategiassa käsitelty pintapuolisesti
- käyttäjien perusosaamisen puute ja riittämättömät tukipalvelut nähdään merkittävänä tämän hetken tietojärjestelmien käytön ongelmana, johon strategiassa ei ole riittävästi pureuduttu

Verkostoyhteistyö

- Vaihtoehtona strategian keskusjohtoiselle mallille esitetään virastojen ryhmittely niiden luonteen mukaisesti poikkihallinnollisiksi kehittämisverkostoiksi, joissa osapuolia yhdistää toiminnan ja tavoitteiden samanlaisuus.

Perusrekisterit ja tietojen hinnoittelu

- julkisten perusrekistereiden sekä valtionhallinnon tuottamien ja ylläpitämien tietovarantojen
  - vastuu-,
  - hallinnointi-,
  - omistajuus- ja
  - hinnoittelupolitiikkaan sekä
  - muihin yhteiskäytön ongelmiintoivottiin IT- strategian linjauksia useissa lausunnoissa
- toisaalta massaluovutusten jatkojalostusta varten katsottiin yhdessä lausunnossa olevan rekistereistä vastaavien virastojen perustehtäviä ja se ehdotettiin rajattavaksi pois strategiasta

Kustannus- ja hyötyanalyysit

- hankkeiden kustannus- ja hyötyanalyysien todetaan puuttuvan
- kustannus- ja hyötyanalyyseja kaivataan tukemaan hankkeiden priorisointia

Riskit

- esitetyjä riskejä pidetään hyvin tunnistettuina ja todennäköisinä
- riskianalysista puuttuu arviointi riskien todennäköisyydestä ja vaikuttavuudesta
- riskien toteutumisen minimointiin ei ole strategiassa mietitty toimenpiteitä

Käsitteet

- asiakas- käsite on strategiassa ymmärretty liian suppeasti (4)
  - erityisesti sisäiset asiakkaat tulisi huomioida, muutamia muitakin puuttuvia ryhmiä on mainittu
- konsernimainen ohjaus – ei ole valtionhallintoon soveltuva sanapari
- tietohallinto- käsitteen korvaaminen IT- toiminnalla ei ole onnistunut ratkaisu
- tietotekniikan toiminnallinen ja konseptuaalinen käsite laajenee merkittävästi suhteessa organisaatioiden toiminnan yleiseen hallintaan
- käsitteistö ja termistö toivotaan käytävän läpi strategiaa viimeisteltäessä

Visio ja strategiset tavoitteet

- joustavuutta arvellaan menetettävän keskitetyllä kehittämisellä strategian tavoitteiden vastaisesti
- IT- peruspalveluiden keskitettyä tuottamista ei pidetä strategisena tavoitteena, vaan keinona

Kriittiset menestystekijät ja mittarit

- yhteiset prosessit ja rakenteet tulisi korvata yhtenäisillä prosesseilla ja rakenteilla
- mittareihin tulisi lisätä kokonaiskustannukset/käyttäjä
- virastojen asiakastyytyväisyys, kustannushyödyt, palvelutaso tulisi olla mittareissa
- ydintoimintojen uudistamisella saavutettaville hyödyille tulisi olla mittarit
- mittarit pelkästään kvantitatiivisia, sisällölliset ja laadulliset mittarit puuttuvat

KuntaIT ja JulkIT

- useissa lausunnoissa nähdään strategian merkittävänä puutteena se, että IT- strategiassa ei ole kuntien yhteisen tietohallinnon kehittämisen ja koko julkishallinnon yhteisen tietohallinnon kehittämisen linjauksia

Haasteista toimenpiteisiin

Haasteet	Strategiset linjaukset	Kehittämishjelmat	Kärkihankkeet
Muuttuvat palvelutarpeet ja odotukset	Tyytyväiset asiakkaat, joustavat palvelut	Asiakaslähtöiset sähköiset palvelut	Kansalaisten ja yritysten tunnistaminen Sähköisten palvelujen alusta
Hallinnon avoimuus ja luotettavuus		Yhteentoimivuus	Yhteiset arkkitehtuurit Rajapinnat perustietovarantoihin Hankehallinta
Globalisaatio EU-integraatio	Tehokas, turvallinen, verkottunut hallinto	Yhteiset tietojärjestelmät	Talous- ja henkilöstöhallinto Dokumentinhallinta ja arkisto Virkamiehen tunnistaminen ja käyttöoikeuksien hallinta
Tuottavuus		Yhtenäiset perustietotekniikkapalvelut	Yhteinen, turvallinen tietoliikenneverkko Sähköposti, kalenteri
Väestön ikääntyminen Henkilöstöä eläkkeelle		Tietoturvallisuus	Tietoturvatoimenpiteiden määrittely Varautuminen
Alueellinen epätasapaino			Hankesalkun hallinta
Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen			

Punaisella merkityistä kärkihankkeista tehdään esitutkimukset sen jälkeen kun muiden kärkihankkeiden esitutkimukset ovat valmistuneet.

Lisätään kärkihankkeisiin hanke, jossa kehitetään yhtenäiset menetelmät hankkeiden hallintaan. Palkataan 1-2 asiantuntijaa viemään hankehallinnan menettelyjä käytäntöön.

Valtionhallinnon IT-strategian jatkokäsittely

joulu	tammi	helmi	maalis	huhti-kesä
strategian sisältö kiinnitetään	lausuttavaksi ■ministeriöt ■IT-yritykset	lausunto-yhteenvedo strategian viimeistely	■ IT-johtoryhmä ■ muut päätökset (kp-kokous, TYK, HALKE) ■ VN yleisistunto	
kehittämishjelmat ja kärkihankkeet kiinnitetään	ovatko oikeita? mitä hyötyä virastoille?		budjetin valmistelu	
	karkeat kustannus/hyöty- ja resurssitarvearviot valituista kärkihankkeista		kehittämishjelmien organisointi	
	===== →		kärkihankkeiden resursointi	esitutkimukset kärkihankkeista alkavat